

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-02-

Nr. (4.5-82)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. BIRŽELIO 11 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia po 2022 m. vasario 1 d. Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į 2021 m. birželio 29 d. priimtą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.125, 6.228¹², 6.228¹⁴, 6.350, 6.363, 6.364, 6.419 straipsnių, šeštosios knygos XVIII¹ skyriaus ir priedo pakeitimo bei kodekso papildymo 6.350¹, 6.364¹, 6.364², 6.364³ ir 6.364⁴ straipsniais įstatymą (toliau – Įstatymas), kuriuo perkeliama 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų ir 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo – pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB. Įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi priimti šio Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Atsižvelgiant į Įstatymo pakeitimus ir siekiant įgyvendinti minėtą nuostatą, tikslinamas vienas iš Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų – Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Mažmeninės prekybos taisyklės).

Nutarimo projekto tikslas – Nutarimo projektu keičiamose Mažmeninės prekybos taisyklėse siekiama aiškiau reglamentuoti prekių kokybės reikalavimus, pardavėjo atsakomybę už prekių trūkumus, pardavėjo atsakomybės apimtį ir terminus, taip pat vartotojų teises, kai prekė yra netinkamos kokybės. Atsižvelgiant į sparčią išmaniųjų produktų ir technologijų plėtrą, minėtame Įstatyme buvo įtraukta skaitmeninių elementų turinčios prekės sąvoka¹, apimanti prekes su integruotu skaitmeniniu turiniu (pavyzdžiui, programine įranga). Pažymima, kad skaitmeninių elementų prekių pirkimui-pardavimui taikomos tos pačios teisės normos kaip ir kitoms prekėms, su

¹ Įstatymo Aiškinamajame rašte nurodyta, kad, skaitmeninių elementų turinti prekė - tai materialus kilnojamas daiktas, į kurį įtrauktas skaitmeninis turinys ar skaitmeninė paslauga, arba kuris yra su skaitmeniniu turiniu ar skaitmenine paslauga susietas taip, kad be skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos prekė negalėtų atlikti savo funkcijų (pavyzdžiui, išmanusis telefonas, išmanusis laikrodis, išmanusis televizorius, navigacijos įrenginys ir kt.). Skaitmeninis turinys į prekę gali būti iš anksto įdiegtas prieš pirkimo-pardavimo sutarties sudarymą arba gali būti įdiegtas vėliau, po sutarties sudarymo (pavyzdžiui, išmanaus telefono operacinė sistema, fotoaparato taikomoji programa).

tam tikrais ypatumais, pavyzdžiui, dėl įdiegimo instrukcijų ir (ar) naujinių, todėl atitinkamai Nutarimo projektu siekiama patikslinti tam tikras Mažmeninės prekybos taisyklių nuostatas, papildant, kad jos taikomos ir skaitmeninių elementų turinčioms prekėms. Kartu siekiama patikslinti Mažmeninės prekybos taisyklių taikymo apimtį, nurodant, kad Mažmeninės prekybos taisyklės nėra taikomos ne tik energijos pirkimui-pardavimui, kai ji tiekama inžineriniais tinklais, mažmeninei prekybai vaistais, bet ir teikiant vartotojui skaitmeninį turinį ar skaitmenines paslaugas, kai jos nėra siejamos su skaitmeninių elementų turinčia preke. Nutarimo projektu taip pat siekiama patikslinti nuorodas į konkrečius Civilinio kodekso straipsnius, kurie pasikeitė perkėlus minėtas direktyvas į Įstatymą.

Atnaujintame Nutarimo projekte atsisakyta institucijų siūlymo tikslinti Mažmeninių prekybos taisyklių 26.14 papunktyje įtvirtintą nuotolinės prekybos ir prekybos pagal ne prekybos patalpose sudaromas sutartis teisinį reguliavimą, aiškiai nustatant pardavėjo pareigą jau teikiant pasiūlymą dėl prekių pardavimo elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose) nurodyti individualios veiklos numerį arba verslo liudijimo numerį. Toks sprendimas priimtas atsižvelgiant į tai, kad Mažmeninės prekybos taisyklių 26.14 papunktis iš esmės perkelia Civilinio kodekso 6.228⁷ straipsnį, nusakantį vartotojo teisę į informaciją, kai yra sudaromos nuotolinės sutartys ir ne prekybos patalpose sudaromos sutartys, o būtent šiuo Civilinio kodekso straipsniu įgyvendinama 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (toliau – Vartotojų teisių direktyva), kuri yra visiško suderinimo (nukrypti galima tik tais atvejais, kai pati Vartotojų teisių direktyva tai aiškiai nurodo). Vartotojų teisių direktyvos 6 straipsnyje yra nustatyti informacijos reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims – reglamentuojamas ir informacijos pateikimo laikas (momentas nėra tiksliai apibrėžtas – svarbu pateikti prieš sutarties sudarymą/vartotojo išsipareigojimą), ir pateiktinos informacijos sąrašas; Vartotojų teisių direktyvos 8 straipsnis nustato informacijos vartotojui pateikimo formą ir aiškumą/suprantamumą. Nurodyta informacija turi būti suteikta vartotojui arba sudarytos sąlygos susipažinti su ja, atsižvelgiant į naudojamas nuotolinio ryšio priemones aiškia bei suprantama kalba. Patvariojoje laikmenoje pateikiama informacija turi būti įskaitoma. Be to, jei nuotolinė sutartis sudaroma ryšio priemonėmis, kurias naudojant nėra pakankamai vietos ar laiko informacijai pateikti, prieš sutarties sudarymą šiomis priemonėmis turi būti pateikta tik tam tikra informacija (apie pagrindines prekės ar paslaugos ypatybes, pardavėjo tapatybės duomenis, visą kainą, teisę atsisakyti sutarties, sutarties trukmę ir, jei sutartis neterminuota – sutarties nutraukimo sąlygas). Kita informacija gali būti pateikta vartotojui atskirai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytas vieno informacinio reikalavimo, būtent individualios veiklos numerio ar verslo liudijimo numerio pateikimo momento ir formos išskyrimas iš kitų likusių informavimo reikalavimų kelia abejonių dėl atitikties Civilinio kodekso 6.228⁷ ir 6.228⁸ straipsniams, kurie įgyvendina minėtos Vartotojų teisių direktyvos 6 ir 8 straipsnius.

Kartu paminėtina ir 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES (toliau – Omnibus direktyva). Omnibus direktyva nustato Vartotojų teisių direktyvos pakeitimus. Vienas iš pakeitimų – papildomi informacijos reikalavimai, taikomi elektroninėse prekyvietėse sudarytoms sutartims, kurios taip pat

yra laikomos nuotolinėmis sutartimis. Pagal Vartotojų teisių direktyvos 6a straipsnį, sudarant sutartį el. prekyvietėje vartotojui reikės papildomai pateikti informaciją apie tai, ar pardavėjas yra verslininkas (ar vartotojas), taip pat informaciją, kad vartotojų teisių apsaugos reikalavimai netaikomi, jeigu pardavėjas nėra verslininkas. Atkreiptinas dėmesys, kad 2021 m. gruodžio 23 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228¹, 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas, kuris įsigalios 2022 m. gegužės 28 d., į nacionalinę teisę perkeliantis Omnibus direktyvos nuostatas. Ekonomikos ir inovacijų ministerija atitinkamai peržiūrės naujai priimtus Civilinio kodekso pakeitimus, kartu įvertindama poreikį patikslinti ir Mažmeninės prekybos taisyklės.

Taigi, atsižvelgiant į visus aukščiau išvardintus argumentus, atnaujintame Nutarimo projekte 26.14 papunktis nėra keičiamas, t. y. šiuo metu taikoma formuluotė ir toliau lieka galioti, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerija įsipareigoja peržiūrėdama Mažmeninės prekybos taisyklės iš esmės, peržiūrėti nuostatas dėl vartotojo teisės į informaciją, įvertinant galimybes, kaip būtų galima geriau užtikrinti, kad ne tik vartotojai, bet ir kontrolę vykdančios institucijos gautų išsamią informaciją apie fizinį asmenį, vykdančią komercinę veiklą, kartu užtikrinant, kad Mažmeninės prekybos taisyklėse būtų aiškiai ir neplečiamai perkelti Civilinio kodekso pakeitimai, kurie įsigalios 2022 m. gegužės 28 d. Šis kompromisinis sprendimas darbo tvarka yra suderintas su Teisingumo ministerija bei jam neprieštarauja Finansų ministerija.

I. Sprendžiamos problemos	<p>1. Aktualioje Mažmeninių prekybos taisyklių redakcijoje yra reglamentuota, kad vartotojas turi teisę reikalauti iš pardavėjo pakeisti prekę, sumažinti prekės kainą, neatlygintinai pataisyti prekę, vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti gražinti sumokėtą kainą, tačiau nėra nustatyta, kokiais atvejais vartotojas įgyja šias teises, o pardavėjas įsipareigoja šias teises vartotojui užtikrinti. Įstatyme nustatyta dviejų pakopų vartotojo teisių gynimo priemonių sistema: jeigu paaiškėja, kad prekė yra netinkamos kokybės, pirmiausia vartotojas turi teisę į prekės tinkamos kokybės užtikrinimą. Neužtikrinus prekės tinkamos kokybės pirmojoje pakopoje (t. y. tinkamai nepataisius prekės ir jos nepakeitus tinkamos kokybės preke), vartotojas turi teisę reikalauti sumažinti prekės kainą arba nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį (antroji pakopa). Be to, vartotojas gali iškart reikalauti kainos sumažinimo arba sutarties nutraukimo, jeigu 1) trūkumas yra esminis; 2) pardavėjas pareiškė arba iš aplinkybių yra aišku, kad pardavėjas neužtikrins prekės tinkamos kokybės per protingą terminą arba tai sukels didelių nepatogumų vartotojui. Atsižvelgiant į tai, kad Mažmeninės prekybos taisyklės nėra suderintos su Įstatymu, gali būti tinkamai neužtikrinamos abiejų šalių – pardavėjų ir vartotojų – teisės ir pareigos.</p> <p>2. Mažmeninės prekybos taisyklėse nėra reglamentuota pardavėjo pareiga, parduodant skaitmeninių elementų turinčias prekes, informuoti vartotoją apie būtinus naujinius (įskaitant saugumo naujinius) bei pateikti aiškias diegimo instrukcijas, dėl ko gali nukentėti šių prekių kokybė.</p> <p>3. Priėmus Įstatymą, Mažmeninės prekybos taisyklėse esančios nuorodos nukreipia į netikslius Civilinio kodekso straipsnius, dėl ko gali būti klaidinami tiek pardavėjai, tiek vartotojai.</p>
---------------------------	---

II. Siūlomoms priemonėms	<p>1. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme išsamiai reglamentuojamos sąlygos, kuomet vartotojas turi teisę reikalauti iš pardavėjo pakeisti prekę, neatlygintinai pašalinti prekės trūkumus, proporcingai sumažinti prekės kainą arba vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti grąžinti sumokėtą kainą, laikantis teisinio reguliavimo ekonomiškumo principo Nutarimo projekte šios sąlygos nėra atkartojamos, o tik pateikiamos nuorodos į minėtą Įstatymą.</p> <p>2. Patikslinama Mažmeninės prekybos taisyklių taikymo sritis, nustatant, kad šios taisyklės nėra taikomos teikiant vartotojui skaitmeninį turinį ar skaitmenines paslaugas, kai jos nėra siejamos su skaitmeninių elementų turinčia preke.</p> <p>3. Nutarimo projektu patikslinamos Mažmeninės prekybos taisyklės, papildant, kad skaitmeninių elementų turinčioms prekėms taikomos tos pačios nuostatos kaip ir kitoms prekėms su tam tikrais ypatumais.</p> <p>4. Įtvirtinama nauja pareiga pardavėjui informuoti pirkėją apie naujinius (įskaitant su saugumu susijusius naujinius) bei užtikrinti, kad šie naujiniai būtų teikiami tokiais sąlygomis, kokios yra nustatytos Įstatyme.</p> <p>5. Atsižvelgiant į minėtą Įstatymu priimtus Civilinio kodekso pakeitimus, kurie įsigaliojo 2022 m. sausio 1 d., Nutarimo projektu patikslinamos nuorodos į konkrečius Civilinio kodekso straipsnius.</p>
III. Priemonių įgyvendinimo kaštai	Nutarimo projekte siūlomoms nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Nutarimo projektą, numatoma ši nauda visuomenei:</p> <p>1. Mažmeninės prekybos taisyklių nuostatos bus suderintos su Įstatymo nuostatomis.</p> <p>2. Pardavėjams ir vartotojams bus aiškiau suprantamos jų teisės bei pareigos, ypač perkant-parduodant skaitmeninių elementų turinčias prekes, taip pat užtikrinama tinkama šių prekių kokybė.</p>

Priėmus Nutarimo projektą, jo įgyvendinimui kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Nepriklausomų prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, Lietuvos verslo konfederacijai ir Asociacijai Investors' Forum.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pateiktas pastabas, iš dalies patikslintas pagal Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos ir Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktą pastabą. Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Nepriklausomų prekybos įmonių asociacija, Lietuvos verslo konfederacija ir Asociacija Investors' Forum per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo

reglamente nustatytą 10 darbo dienų išvados pateikimo terminą pastabų nepateikė, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nuostatomis, laikytina, kad jos pritaria Nutarimo projektui be pastabų.

Buvo gauta Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada, kurioje pateiktos tiek techninės, tiek išsamesnio įvertinimo ir papildomo suderinimo su institucijomis reikalaujančios pastabos. Patikslintame Nutarimo projekte į daugumą techninių ir papildomo derinimo su institucijomis nereikalaujančių pastabų atsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymas įsigaliojo 2022 m. sausio 1 d., siekiant kuo greičiau priimti Įstatymą įgyvendinantį Nutarimo projektą, į likusias pastabas, kurios reikalauja išsamesnio įvertinimo ir papildomo suderinimo su institucijomis, bet iš esmės nėra susijusios su teikiamu projektu, nėra atsižvelgiama arba atsižvelgiama tik iš dalies – jos plačiau įvertintos derinimo pažymoje. Kartu buvo gauta Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės dalykinio vertinimo išvada, į kurią atnaujintame Nutarimo projekte taip pat nėra atsižvelgiama, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerija įsipareigoja įvertinti visas šias Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas ir siūlymus peržiūrėdama Mažmeninės prekybos taisykles iš esmės.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS).

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento (direktorius – Tomas Urban, tel. 8 605 73 442, el. p. Tomas.Urban@eimin.lt) Verslo politikos skyriaus (vedėja – Inga Burlėgienė, tel. 8 645 58 539, el. p. Inga.Burlegiene@eimin.lt) patarėja Evelina Maskoliūnaitė (tel. 8 614 32 821, el. p. Evelina.Maskoliunaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Derinimo pažyma, 6 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Evelina Maskoliūnaitė, tel.: 8 614 32 821, el. p. Evelina.Maskoliunaite@eimin.lt